

Stortingets utdannings- og forskningskomité

Vår dato: 30.10.25 **NHO
Reiselivs
innspill
på**

Kunnskapsdepartementets budsjett 2026

NHO Reiseliv takker for muligheten til å komme med innspill til neste års budsjett. Vi er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge med nærmere 4.000 medlemsbedrifter.

NHO Reiseliv er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) som er den største interesseorganisasjonen i Norge, og vi arbeider for å sikre våre medlemmer arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter som styrker reiselivsnæringen, herunder kompetanseheving blant egne medlemmer.

Våre hovedmomenter til kunnskapsdepartementets budsjett er:

- Oppfølging av kompetansereformutvalgets forslag må prioriteres
- Lærlingtilskuddet bør indeksjusteres
- Tilskuddsordningen til en mer praktisk grunnskole bør økes
- Bevilgningen til Nasjonalt senter for engelsk og fremmedspråk i opplæringen bør økes

I likhet med NHO, mener NHO Reiseliv det er svært viktig å styrke tilbudet av etter- og videreutdanninger på alle utdanningsnivåer, inkludert videregående opplæring. Videregående skole er spesielt viktig da mange som står utenfor arbeidslivet, ikke har fullført nettopp videregående skole. Samtidig må andre etter- og videreutdanninger tilpasses etterspørselen i arbeidslivet. Mange godt voksne har ikke anledning til å sette seg på skolebenken på fulltid, men vil kunne delta i (fag)opplæring ute på en arbeidsplass. EVU må derfor tilbys fleksibelt når det kommer til tid, sted, omfang, progresjon og formalisering.

NHO Reiseliv mener derfor det er viktig at regjeringen følger opp NOU 2025:1 "Felles ansvar, felles gevinst. Partssamarbeid for kompetanseutvikling i arbeidslivet". I arbeidet med NOU-en har det vært sentralt for NHO og NHO Reiseliv å styrke bla.:

- Treparts bransjeprogram for kompetanseutvikling utvides og styrkes.
- Kompetansepluss styrkes og videreutvikles i samsvar med arbeidslivets behov.
- Styrke BIO-ordningen økonomisk.

NHO foreslo i sitt høringsinnspill en samlet satsing på 500 millioner til å følge opp kompetansereformen i Statsbudsjettet 2026, hvorav 150 mill. bevilges til treparts bransjeprogram for kompetanseutvikling. NHO Reiseliv støtter dette forslaget.

Tilskudd til lærebedrifter må indeksjusteres

Lærebedrifter på tvers av næringer, tar et stort ansvar for å utdanne fremtidige fagarbeidere gjennom å gi praktisk opplæring, sikre et godt arbeidsmiljø og følge opp lærlingene faglig og sosialt. Mange av våre medlemsbedrifter melder riktignok om at de bruker betraktelig mer tid på oppfølging, oppmøtekompetanse, psykososiale forhold og andre forhold sammenliknet med tiden før pandemien. Dette kommer i tillegg til at en tidvis teoritung skole har gitt liten og tidvis lite motivert innsøking til de yrkesfagene som er særlig sentrale for våre næringer. På sikt kan dette gå utover bedriftenes verdiskapningsevne. NHO Reiseliv mener derfor at regjeringens forslag om å videreføre lærlingetilskuddet på nominelt nivå, noe som betyr en reell nedgang, ikke er godt nok.

NHO Reiseliv ber om at lærlingetilskuddet indeksjusteres full ut i 2026.

Tilskuddsordning til en mer praktisk skole

Det er viktig og riktig at regjeringen forslår å videreføre satsingen på en mer praktisk grunnskole. Videreføringen av *tilskuddsordningen til innkjøp av utstyr og investeringer i læringsarenaer* (kap. 226, post 63) er derfor positiv.

NHO Reiseliv anerkjenner regjeringens økning på 31 millioner kroner til tilskuddsordningen sammenliknet med fjoråret. Med i underkant av 3.000 skoler i landet er behovet for investeringer i utstyr likevel over det foreslåtte beløpet på 191 millioner kroner. Selv om flere av investeringene innen rammen for en mer praktisk skole vil gagne alle elever, ser vi også at regjeringen nå at regjeringen foreslår å inkludere elevene på småtrinnet, 1. – 4. klasse, i den gjeldende ordningen. Dersom faget arbeidslivsfag i tillegg blir innført som obligatorisk fag, vil behovet for tilskudd øke ytterligere. I tillegg får vi tilbakemeldinger fra våre nettverk om at mat og helse, og de andre praktiske og estetiske fagene ofte blir nedprioritert ved den enkelte skole når økonomien ellers er krevende. Derfor mener vi økningen til tilskuddsordningen er for beskjeden. Mange kommuner står foran tøffe prioriteringer i arbeidet og mange må prioritere basistjenestene de er satt til å levere innbyggerne. Vi og flere av våre partnere, herunder KS, er derfor usikre på hvor treffsikker *rentekompensasjonsordningen for investeringer utstyr og inventar* er (kap. 226, post 63) er, all den tid kommunene selv må dekke avdragene.

NHO Reiseliv støtter NHOs krav.

Tilskudd til nasjonale sentre

NHO Reiseliv støtter opp under arbeidet om det nye nasjonale senteret for yrkesfag som bla. skal understøtte kunnskapsutvikling og spredning av beste praksis i fag- og yrkesopplæring på alle utdanningsnivåer.

NHO Reiseliv vil samtidig påpeke viktigheten av at norske elever også opparbeider seg gode ferdigheter i engelsk og fremmedspråk. Dette er viktig både for den enkelte elev, men har også betydning for næringslivet generelt og reiselivet spesielt som en internasjonal næring. Reiselivet har stort vekstpotensial fra utenlandsmarkedene, og vi mener derfor at også *Nasjonalt senter for engelsk og fremmedspråk i opplæringen* (Fremmedspråksenteret) bør gjøres mer slagkraftig og bør tildeles ekstra midler tilsvarende matematikksenteret og naturfagsenteret.

Vi foreslår å øke grunnbevilgningen til Fremmedspråksenteret på 10 millioner kroner – tilsvarende økningene til matematikksenteret og naturfagsenteret.

Til slutt vil NHO Reiseliv nevne for komiteen at Utdanningsdirektoratet har et forslag om å fjerne programfaget Reiseliv og språk på studiespesialiserende utdanningsprogram fra

tilbudsstrukturen. Dette berøres ikke direkte av Statsbudsjettet, men vi er allikevel bekymret for forslagetts konsekvenser. Reiselivsnæringen er en av regjeringens prioriterte eksportnæringer, og da er det avgjørende at elevene har mulighet til å lære mer om næringen gjennom praksis og teori.

Vennlig hilsen

NHO Reiseliv